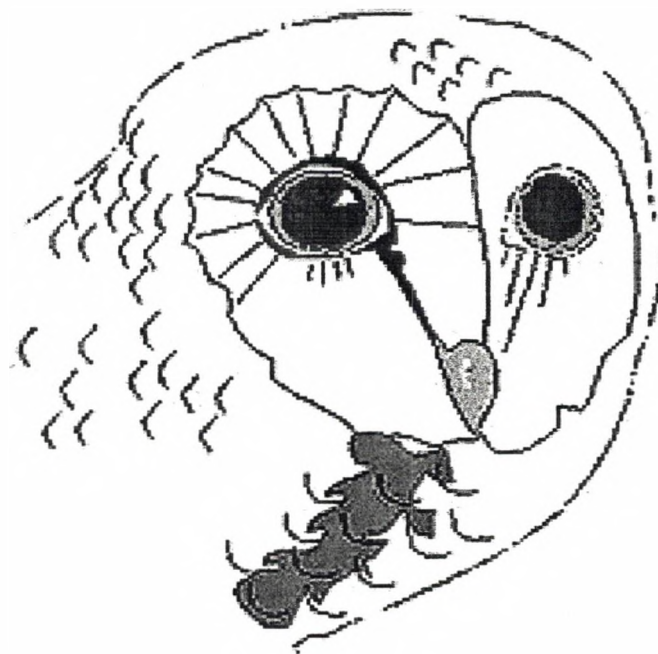

Kerkuilen 1999

Noord-Brabant

Verslag Kerkuilenoverleg Noord-Brabant over 1999

Kerkuilen 1999

Noord-Brabant

Verslag Kerkuilenoverleg Noord-Brabant over 1999

1. Colofon

Dit rapport bevat een verslag van het "Kerkuilenoverleg Noord-Brabant" over het jaar 1999.

Dit verslag is bedoeld voor:

- alle vogelwerkgroepen en personen, die in 1999 op een of andere manier een actieve bijdrage hebben geleverd aan de bescherming van en het onderzoek naar de kerkuil in Noord-Brabant
- andere geïnteresseerde natuur- en speciaal vogelliefhebbers: het geeft een inzicht in de activiteiten, die in 1999 in de provincie Noord-Brabant voor de kerkuil zijn ondernomen.

Wat is het "Kerkuilenoverleg Noord-Brabant"

Het "Kerkuilenoverleg Noord-Brabant" is een samenwerkingsverband van vogelwerkgroepen en personen, die zich actief inzetten voor de bescherming van de kerkuil in de provincie Noord-Brabant. Dit overleg werd in 1983 gestart op initiatief van vogelwerkgroep Midden-Brabant.

Voor meer informatie:

Coördinator Kerkuilenoverleg Noord-Brabant:
Gerard van der Kaa,
van Rijckevorsellaan 17,
5062 DH Oisterwijk
Telefoon: 0135-215364
Email: Gvdkaa@gironet.nl

Samenstellers van dit verslag:

Aad Bodbijn
Henk Cleutjens (eindredactie)
John Hermans (eindredactie)
Gerard van der Kaa
Toon Voets

Als u gedeeltes van dit rapport wilt gebruiken, dan hebben wij daar in principe geen bezwaar tegen. Vermeld in dit geval wel de bron en laat het -indien mogelijk- de redactie even weten.

Contactadres redactie:

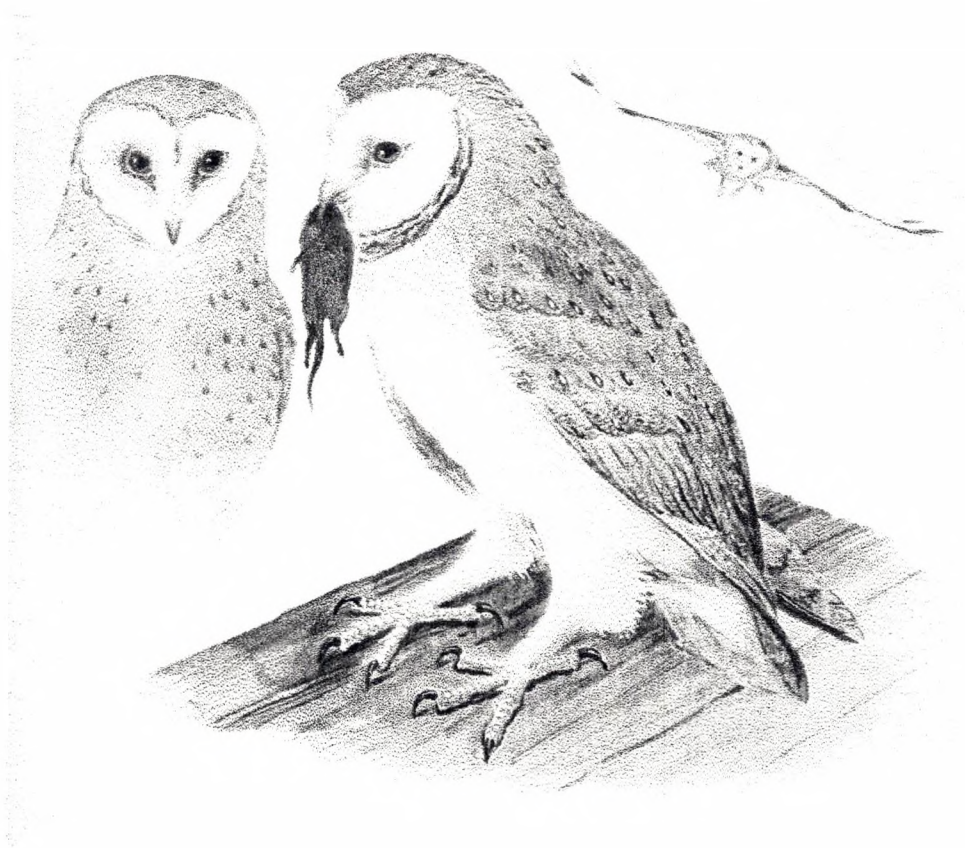
Henk Cleutjens, Reusel 17, 5751 WL Deurne, telefoon 0493-317159

Datum publicatie: maart 2000

Copyright © Kerkuilenoverleg Noord-Brabant

2. Inhoudsopgave

1. COLOFON.....	2
2. INHOUDSOPGAVE.....	3
3. VOORWOORD.....	5
4. RESULTATEN 1999.....	6
4.1 SAMENVATTING BROEDRESULTATEN KERKUIL IN 1999.....	6
4.1.1 Aantal broedgevallen Noord-Brabant 1987-1999.....	6
4.1.2 Aantal broedgevallen Nederland 1998 en 1999.....	6
4.1.3 Vergelijking broedgevallen Noord-Brabant versus Nederland.....	8
4.1.4 Broedresultaten 1999 Noord-Brabant per vogelwerkgroep.....	10
4.1.5 Verspreidingskaart broedgevallen Noord-Brabant in 1999.....	10
4.2 BROEDPAREN NOORD-BRABANT 1985-1999.....	12
4.3 RINGEN VAN KERKUILEN.....	13
4.3.1 Geringde kerkuilen van 1990-1999.....	13
4.3.2 Terugmeldingen geringde kerkuilen.....	15
5. ANALYSE BROEDGEGEVENS.....	24
5.1 EERSTE KEER BROEDEN.....	24
5.2 HET BROEDEN IN PIEK- EN DALJAREN.....	25
6. SUBSIDIE.....	27
6.1 SUBSIDIERING EN ANDERE FINANCIËLE ASPECTEN.....	27
7. BIJDRAGEN LOCALE KERKUILENWERKGROEPEN.....	28
7.1 INGEZONDEN STUKKEN.....	28
7.1.1 Kerkuilenwerkgroep Beneden Amer, Feest!.....	28
7.1.2 Een opmerkelijke nestplaats van een kerkuil.....	28
7.2 KRANTENBERICHTEN.....	29
7.2.1 Willibrorduskerkuiltje.....	29
7.2.2 Kerkuilen in Biezenmortel.....	29
7.2.3 In de marge.....	30
8. AANGESLOTEN (VOGEL)WERKGROEPEN EN PERSONEN.....	32
8.1 AANGESLOTEN VOGELWERKGROEPEN EN PERSONEN IN 2000.....	32
8.2 BESCHIKBARE NESTKASTNUMMERS PER VOGELWERKGROEP.....	34

3. Voorwoord

In het Jaar 1999 is het soortbeschermingsplan voor de kerkuil afgerond. Dat betekent allerminst dat we nu op onze lauweren kunnen gaan rusten.

De kerkuil heeft ook de komende jaren onze inzet hard nodig, want de meeste kerkuilen zijn nog steeds afhankelijk van de geplaatste nestkasten.

Bovendien is het natuurlijk prachtig om jonge kerkuilen in jouw kast te vinden. Je weet dan dat je inzet niet voor niets is geweest. Niet iedereen heeft zo'n geluk, veel controlewerk is nog steeds om kasten schoon te maken in de hoop volgend jaar wel een succesvol legsel tegen te komen. De kans dat mee te maken groeit nog steeds, het broedseizoen van de kerkuil is zeer succesvol geweest. De groei is er nog niet uit, of eigenlijk moeten we zeggen dat de stand nog steeds doorgroeit naar het oude peil.

Een tweede belangrijke reden om met het beschermingswerk door te gaan is het enthousiasme van de kerkuilen"bezitters". Iedereen zal wel de ervaring hebben dat de mensen waar jonge uilen geringd worden trots met de jonge uilen op de foto gaan.

Het zijn "hun" kerkuilen.

Het is ontzettend belangrijk om de mensen, die vaak niets aan vogels doen, betrokken te houden bij het beschermingswerk. Soms kun je zelfs de controle en het schoonmaken aan die mensen overlaten.

Zoals in het vorige jaarverslag al stond, heeft het Kerkuilenoverleg in Noord-Brabant een forse subsidie gekregen van de provincie. Voor dat geld is hout gekocht en zijn nestkasten gezaagd. Hiermee kunnen we weer enkele jaren vooruit.

Nu wordt er nog gekeken of we een gemakkelijke "mobiele" tentoonstelling kunnen aanschaffen, die in een handomdraai op te zetten is. Dit is bedoeld om een tentoonstelling voor slechts enkele dagen op scholen of bibliotheken te laten zien.

In dit jaarverslag staan de Brabantse cijfers weer netjes weergegeven. Zoals jullie kunnen zien is 1999 ook in Brabant succesvol geweest. En blijkt er ook enthousiast gewerkt te worden aan het plaatsen en het bijhouden van de kasten. Met zijn allen kunnen we daar trots op zijn. Zijn we in staat om de stijgende lijn, rekening houdend met de muizencyclus, vast te houden? De komende jaren zullen het leren.

Toon Voets.

4. Resultaten 1999

4.1 Samenvatting broedresultaten kerkuil in 1999

4.1.1 Aantal broedgevallen Noord-Brabant 1987-1999

Tabel 4.1: Aantal broedgevallen kerkuilen in Noord-Brabant 1987-1999

Jaar	Eerste broedsels						Tweede broedsels	Totaal eerste + tweede broedsels
	In nestkast				Vrije broed-gevallen	(Sub)tot. eerste broedsels		
	Gelukt	Mislukt	Onbekende afloop	(Sub) totaal				
1987	36	1	0	37	13	50	0	50
1988	53	3	0	56	13	69	11	80
1989	96	0	9	105	7	112	0	112
1990	112	1	6	119	24	143	5	148
1991	30	9	1	40	8	48	0	48
1992	77	3	3	83	8	91	4	95
1993	101	5	6	112	13	125	2	127
1994	111	9	7	127	12	139	0	139
1995	114	1	5	120	18	138	6	144
1996	131	13	8	152	14	166	4	170
1997	48	2	5	55	4	59	0	59
1998	96	4	10	110	6	116	16	132
1999	165	7	0	172	18	190	5	195

De cijfers van 1999 zijn nog niet geheel definitief

Zoals we al voorspelden tijdens de vorige bijeenkomst van het kerkuilenoverleg Noord-Brabant is 1999 een topjaar geworden. Maar liefst **190** eerste broedsels en **5** tweede broedsels hebben we in 1999 geteld. Sinds de jaren zestig zijn er nooit meer zo veel kerkuilen in onze provincie geweest als dit jaar. Totaal hebben deze broedparen minstens 654 jongen voortgebracht. Ondanks dat het een topjaar was zijn er maar weinig tweede broedsels geconstateerd. Zeker in vergelijking met 1998 toen dit aantal driemaal zo hoog lag als dit jaar. Zou dit er al mee te maken hebben dat de muizenpopulatie in de tweede helft van 1999 is ingestort? We weten het niet, maar als je de grafieken volgt(en wilt geloven) zal het jaar 2000 een daljaar worden voor de kerkuil. Of dit zal gebeuren zien we wel, zeker is in ieder geval dat de grote aantallen dit jaar ervoor zorgen dat het dal minder groot zal zijn dan in het verleden.

4.1.2 Aantal broedgevallen Nederland 1998 en 1999

Niet alleen in Noord-Brabant maar ook landelijk gezien heeft de Kerkuil in 1999 een behoorlijke groei doorgemaakt in het aantal broedparen. We komen in 1999 op een totaal van 1643 broedparen ten opzichte van 1144 paren in 1998. Dit is een toename van 44%. In het daljaar 1997 broedden er 755 paren. In twee jaar tijd is het aantal broedgevallen meer dan verdubbeld. We komen zoetjes aan in de buurt van de 2000 paren die volgens het soortbeschermingsplan van de Kerkuil als gewenste aantallen genoemd worden in topjaren. Als deze aantallen in de nabije toekomst gehaald worden lijkt het voortbestaan van de Kerkuil in Nederland gewaarborgd te zijn. Hierbij moeten we niet denken dat we er dan zijn. Ter vergelijking: in de jaren vijftig broedden er in daljaren naar schatting 1800 paren en in topjaren ongeveer 3500 paren in Nederland. Vanuit die optiek zouden we nu kunnen concluderen dat we halfweg zijn.

Tabel 4.2 Aantal broedparen in 1998 en 1999 in Nederland

Regio	1998		1999	
	Aantal broedparen	Gem. aantal jongen	Aantal broedparen	Gem. aantal jongen
Groningen	52	3,6	75	3,5
Friesland	310	3,8	407	3,8
Drenthe	172	2,9	253	4,3
Overijssel	107	3,3	107	?
Twente	42	3,8	67	5,4
Achterhoek N	35	3,5	70	5,3
Achterhoek L	51	3,5	98	4,1
Veluwe	50	3,3	94	3,8
Betuwe Oost	15	3,6	18	2
Flevoland	40	3,5	35	3,7
Utrecht	6	3,5	10	3,7
Noord-Holland	22	3,6	35	3,3
Zuid-Holland	8	?	7	3,1
Zeeland	56	?	55	?
Noord-Brabant	116	2,9	190	3,4
Limburg	62	3,7	122	3,9
Totaal	1144	3,43	1643	3,93

Zoals je in tabel 4.2 kunt zien blijft Friesland de provincie met het hoogst aantal broedende Kerkuilen. Wel is de groei in Friesland afgelopen jaar minder groot geweest dan in veel andere provincies. (In Noord-Brabant groei 63,8% tegenover 31,3% in Friesland) Ook het aandeel van de Brabantse Kerkuil ten opzichte van geheel Nederland groeit nog steeds. In 1997 was dit 7,8%. In 1998 liep dit op tot 9,6%. In 1999 bedraagt dit 11,6%. Opmerkelijk is het dat niet in alle regio's er sprake is van een topjaar. Zo zie je in Flevoland, Zeeland en Zuid-Holland zelfs een lichte daling ten opzichte van 1998. Waaruit dit te verklaren is, is bij ons niet bekend. Misschien dat er in de landelijke nieuwsbrief een verhaal staat over deze achteruitgang.

4.1.3 Vergelijking broedgevallen Noord-Brabant versus Nederland

De onderstaande tabel 4.3 bevat een vergelijking van de resultaten van Noord-Brabant met die van geheel Nederland.

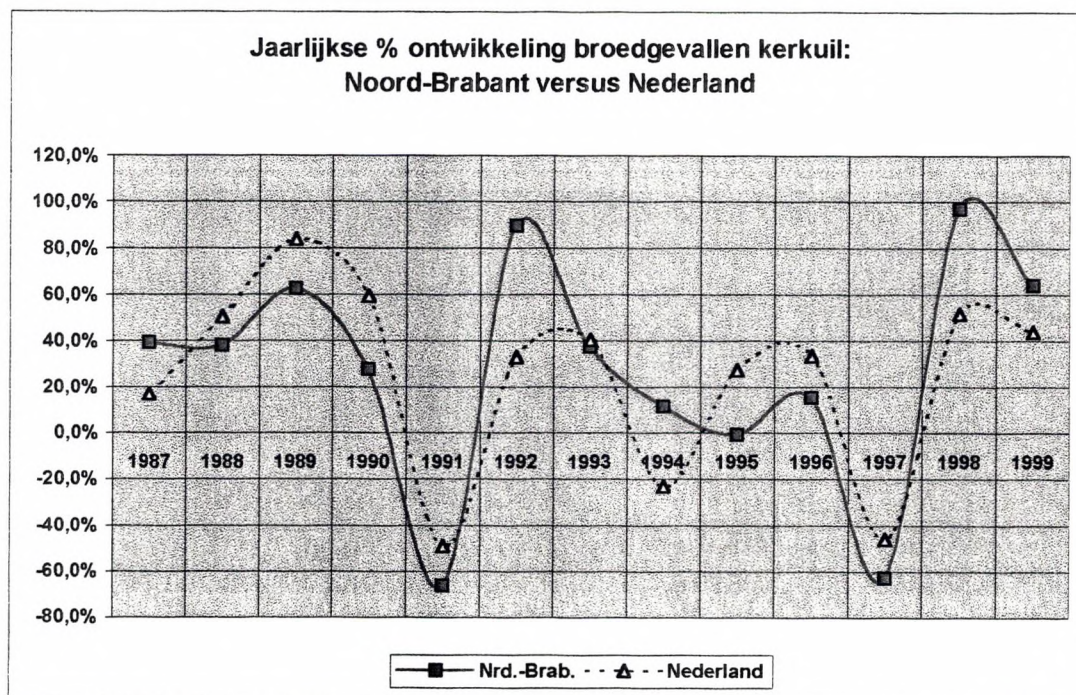
Tabel 4.3 Aantal broedparen kerkuil Noord-Brabant en Nederland 1987-1998

Jaar	Aantal broedparen: stand			Aantal broedparen: mutatie			
	Absoluut			Absoluut		Procentueel	
	Noord-Brabant	Neder-land	Nrd-Brab. % N'land	Noord-Brabant	Neder-land	Noord-Brabant	Neder-land
1987	50	258	19,4%	+14	+37	38,9%	16,7%
1988	69	388	17,8%	+19	+130	38,0%	50,4%
1989	112	713	15,7%	+43	325	62,3%	83,8%
1990	143	1135	12,6%	+31	422	27,7%	59,2%
1991	48	575	8,3%	-95	-560	-66,4%	-49,3%
1992	91	764	11,9%	+43	189	89,6%	32,9%
1993	125	1072	11,7%	+34	308	37,4%	40,3%
1994	139	825	16,8%	+14	-247	11,2%	-23,0%
1995	138	1050	13,1%	-1	225	-0,7%	27,3%
1996	166	1407	11,8%	+28	357	20,3%	34,0%
1997	59	755	7,8%	-107	-652	-64,5%	-46,3%
1998	116	1144	10,1%	+57	+389	96,6%	51,5%
1999	190	1643	11,6%	+74	+499	63,8%	43,6%

Het aantal broedparen betreft de 1e broedsels, incl. mislukte broedsels, broedsels met onbekende afloop en vrije broedgevallen; de tweede broedsels zijn hierin niet opgenomen.

De navolgende grafiek 4.1 geeft de jaarlijkse procentuele ontwikkeling weer van het aantal broedgevallen in Noord-Brabant en geheel Nederland.

Grafiek 4.1

Conclusies uit tabel 4.3 en grafiek 4.1:

Dit jaar is in Noord-Brabant de Kerkuil procentueel weer meer toegenomen dan in heel Nederland. Dit verschijnsel komt telkens in piekjaren naar voren. Ook komt in de grafiek naar voren dat het in daljaren net andersom is. Dan heeft de Kerkuil in Noord-Brabant meer te lijden dan de rest van de Nederlandse Kerkuilen. Dit zal ongetwijfeld met de voedselsituatie te maken hebben. Kennelijk zijn er minder muizen in Noord-Brabant dan in de rest van Nederland in een daljaar. Het zou leuk zijn om eens een keer muizendichtheden te weten voor Noord-Brabant en Nederland om dit bevestigd te zien. Wellicht iets voor een afstudeerder op het gebied van natuur/biologie.

4.1.4 Broedresultaten 1999 Noord-Brabant per vogelwerkgroep

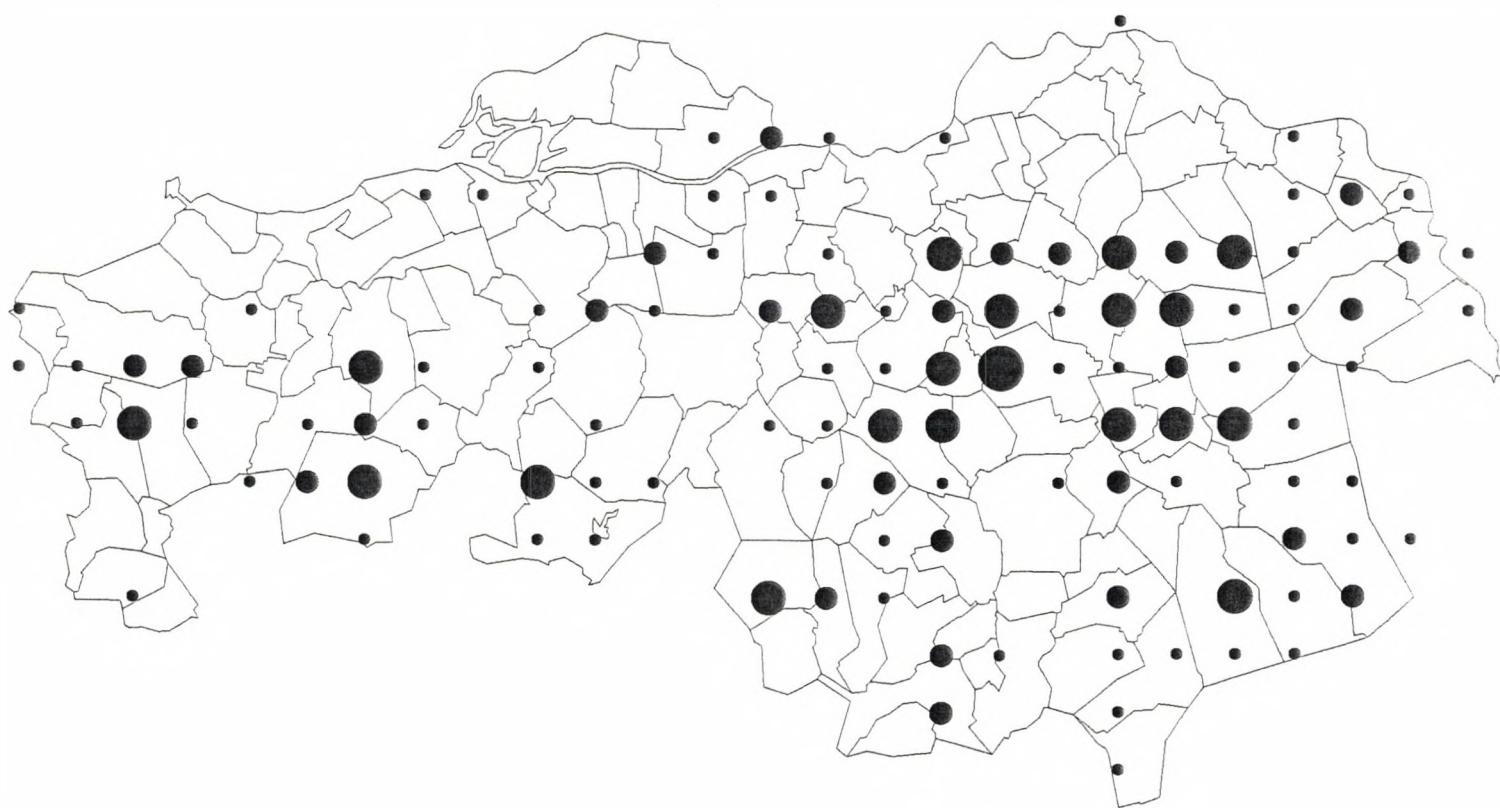
Tabel 4.4 Broedresultaten 1999 Noord-Brabant per vogelwerkgroep

Sub-regio	Naam Vogelwerkgroep	Eerste broedsels		
		Aantal broedsels	Aantal jongen	Gem. aantal jongen per broedsel
2	IVN De Waerdman/de Langstraat	6	16	2,67
4	Heem.nat. groep St. Oedenrode	5	16	3,20
5	KNNV VWG Eindhoven	4	19	4,75
6	Ken en Geniet	7	31	4,43
7	VWG Midden-Brabant G.v.d. Kaa	12	50	4,17
8	VWG Midden-Brabant Ad Saris	3	10	3,33
10	Natuurwerkgroep Liempde	8	24	3,00
11	VW De Maasheggen	13	44	3,38
13	VWG Bergen op Zoom	11	27	2,45
14	VWG De Kempen	10	41	4,10
15	VWG De Kulert	7	34	4,86
16	VWG De Ortolaan	3	12	4,00
17	VWG De Pailjaart	2	10	5,00
18	VWG De Peel	3	10	3,33
19	IVN VNW 's Hertogenbosch	2	5	2,50
20	VWG Etten-Leur	3	9	3,00
21	VWG Gemert	7	25	3,57
22	VWG Helmond	4	15	3,75
25	VWG Mariaheide	5	9	1,80
27	VWG Zundert	11	39	3,55
28	VWG IVN Oss	4	13	3,25
29	Vogelwacht Uden	12	41	3,42
31	Mariahout	1	3	3,00
33	NWG Oost/West/Middelbeers	1	4	4,00
35	NWG Boxtel	2	5	2,50
37	VWG Midden-Brabant	1	5	5,00
39	VWG Schijndel	5	12	2,40
40	Heemkundegroep Gemonde	1	3	3,00
41	VWG Altenatuur	2	5	2,50
43	Jeugd Natuurver. Zijtaart	4	11	2,75
44	VWG West Brabant	1	4	4,00
45	Kerkuilenproject Beneden-Amer	2	5	2,50
46	VWG IVN Oirschot	7	22	3,14
48	VWG De Peel	12	43	3,58
50	VWG Keldonk	1	4	4,00
51	NWG Mark en Leije	3	14	4,67
52	NWG Mark en Leije	5	14	2,80
	Totalen eerste broedsels	190	654	3,44
	Totalen tweede broedsels	5	14	2,8

4.1.5 Verspreidingskaart broedgevallen Noord-Brabant in 1999

In figuur 4.1 zien jullie de verspreiding van de broedgevallen in Noord-Brabant in 1999. Langzaam maar zeker zie je dat ook in West-Brabant de kerkuil in opmars is, maar dat het overgrote deel nog steeds in Noordoost-Brabant broedt. Ook in het zuidelijke deel van Noord-Brabant, tegen de Belgische grens aan, vind je minder broedsels. Ligt dit aan de omgeving of aan de activiteiten van de vogelwerkgroepen?

Figuur 4.1 Verspreidingskaart broedgevallen Noord-Brabant in 1999

Legenda: Kleine stip 1 tot 2 broedsels.
Iets groter 3 tot 5 broedsels.
Middel 6 tot 9 broedsels.
Groot 10 of meer broedsels.

4.2 Broedparen Noord-Brabant 1985-1999

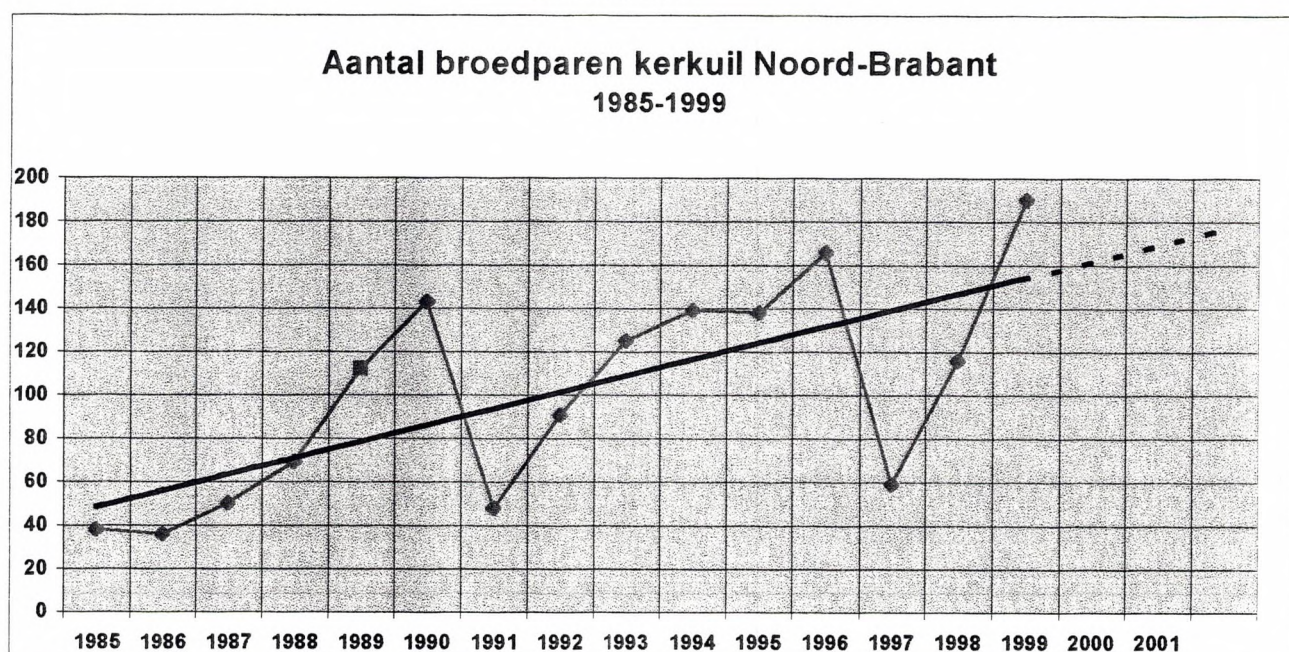
Vanaf 1985 worden jaarlijks de broedgegevens bijgehouden: zie de navolgende tabel 4.5

Tabel 4.5 Broedparen Noord-Brabant 1985-1999

Jaar	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Broedparen	38	36	50	69	112	143	48	91	125	139	138	166	59	116	190

Deze gegevens zijn ook grafisch weergegeven in de volgende grafiek 4.2. Op basis van de werkelijke gegevens over de periode 1985 t/m 1999 is ook een (gemiddelde) trend voor deze jaren berekend. Deze trend is "doorgetrokken" naar de jaren 2000 t/m 2001 (zie de stippellijn in de grafiek).

Grafiek 4.2

In de grafiek zie je drie pieken en twee dalen. Een piek in 1990 gevolgd door een dal in 1991. De andere piek zie je in 1996 gevolgd door het dal in 1997. De derde piek hebben we dit jaar (1999) bereikt. Dit is nog niet geheel duidelijk, de piek kan bijvoorbeeld in 2000 nog hoger uitvallen, maar zelf denken we dat 1999 de piek is en dat 2000 weer een daljaar wordt. Muizen hebben dikwijls een 3-4 jarige cyclus. Vanuit die invalshoek beredeneert zou 2000 een daljaar moeten worden. Toch bewijst de periode van 1991 tot en met 1997 dat we niet elke 3-4 jaar een dal hoeven te hebben. Ook is het gunstig voor de kerkuil dat de winter van 1999/2000 een zeer zachte was waardoor de sterfte met name onder de jongen minder zal zijn dan in veel andere jaren.

Verder horen we geluiden van de Werkgroep Roofvogels Nederland dat de muizenstand in februari 2000 nog behoorlijk was. Het blijft dus gissen maar de eerste controles in 2000 zullen het uitwijzen.

4.3 Ringen van kerkuilen

Ook in 1999 zijn er weer veel kerkuilen in Noord-Brabant geringd. Dit is vooral te danken aan enkele ringers die in onze regio heel actief zijn. Door het ringen krijgen we een veel beter beeld van onder andere de sterfte en het wegtrekgedrag van de kerkuil. Jammer genoeg zijn er in Noord-Brabant nog steeds ringers actief die hun gegevens niet opsturen naar Gerard van de Kaa. Vanuit het ringstation gebeurt dit niet, dus wij weten van deze ringgegevens niets. Dit zorgt ervoor dat je geen totaalbeeld hebt van het ringen in Noord-Brabant. Ken je ringers die hun gegevens nog niet naar Gerard sturen, vraag dan of ze dit alsnog willen doen.

4.3.1 Geringde kerkuilen van 1990-1999

Evenals onze Brabantse Kerkuilen zijn ook onze ringers dit jaar erg actief geweest, van de 654 uitgevlogen jongen zijn maar liefst 374 jongen geringd, dit is iets meer dan 57 procent van al de uitgevlogen jongen. Ook werden er nog 13 volwassen uilen geringd. In 1998 werden er 195 jongen geringd en 17 volwassen uilen. In het daljaar 1997 werden er maar 39 jongen geringd en 8 volwassen uilen.

In het daljaar 1997 werden er verhoudingsgewijs veel volwassen uilen geringd omdat er toen op veel plaatsen toch paartjes in de kasten zaten die niet tot broeden waren gekomen.

Als er broedsels zijn met een grotere legselgrootte en waarvan de jongen in de kast al wat groter zijn, dan is de kans op oudervogels in de kast een stuk kleiner dan bij kleinere broedsels.

In tabel 4.6 staan de aantallen uilen die door de diverse ringers de afgelopen jaren geringd zijn:

Tabel 4.6 Aantal geringde kerkuilen van 1990-1999 in Noord-Brabant

Ringer	Code	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Totaal
Jan van Doorn	69			7								7
Anoniem	166				4							4
Hans Meaghs	189			6	18	22	19	31	5	19	71	191
Hary van Vugt	208							5				5
Walter Snoeren	260	16	3	7		4	1	3				34
Jan Wouters	330	53	1	13	45		22	30		10	45	219
Theo van de Mortel	385	101	7	26	2	9	34	57	20	22		278
Gerard van de Kaa	1786			32	99	62	92	95	22	129	196	727
Jan Gijsbers	885										5	5
Jaap van der Spek	961									15	70	85
Anoniem	999		2									2
Totaal		170	13	91	168	97	168	221	47	195	387	1557

De tabel 4.6 bevat een overzicht van het totaal aantal ringgegevens dat momenteel in de database is verwerkt. Zoals al gezegd zou het fijn zijn om ook de gegevens toe te kunnen voegen van de ringers die nog niet bekend zijn om uiteindelijk toch een goed totaalbeeld te kunnen geven van het aantalsverloop van de Kerkuil in Noord-Brabant. Ik heb onlangs nog een groot aantal terugmeldingen van de vogelringgroep Tilburg ontvangen, maar dit zijn zoveel gegevens dat ik ze nog niet heb kunnen verwerken. Hopelijk zijn deze gegevens bij het volgende verslag wel verwerkt. Bedankt voor deze gegevens.

Waar ik met name in geïnteresseerd ben zijn de verkeersslachtoffers, om eventueel vast te kunnen stellen of er in Brabant knelpunten zijn waar veel uilen worden dood gereden. In Friesland zijn er op die manier een aantal knelpunten vastgesteld waar dit wel het geval is. Er kan dan eventueel een poging ondernomen worden om in samenwerking met rijkswaterstaat hier iets tegen de ondernemen.

Dus nogmaals aan iedereen de oproep om zoveel mogelijk de verkeersslachtoffers, geringd of ongeringd aan mij door te geven op het daarvoor bestemde formulier.

4.3.2 Terugmeldingen geringde kerkuilen

Tabel 4.7 Terugmeldingen en doodvondsten vanaf 1972 tot en met 1999

Jaartal	Ger. terugm	Ongeringd	Totaal	Code 11	Code 20	Code 27	Code 31	Code 32	Code 33	Code 40	Code 41	Code 44	Code 45	Code 46	Code 49	Code 50	Code 65	Code 90	Rest	Totaal	
0000	0	2	2																		
1972	2	0	2	1															1		2
1973	2	0	2			1													1		2
1974	1	0	1	1																	1
1975	0	1	1									1									1
1976	3	3	6			2				3									1		6
1977	0	0	0																		0
1978	1	0	1																1		1
1979	0	1	1																1		1
1980	1	0	1							1											1
1981	1	0	1																1		1
1982	5	0	5		2					2									1		5
1983	9	0	9		1	1				2			1				1	2	1		9
1984	6	1	7		2	1				1									3		7
1985	11	0	11		4					5									1		11
1986	2	0	2			1				1					1						2
1987	2	2	4			1				3											4
1988	8	1	9			2				3				2				2			9
1989	25	0	25		3	10		1		3				2	1			5			25
1990	24	2	26			14				5								6	1		26
1991	10	3	13		3		1			5								1	3		13
1992	14	6	20		4	4				7				1				2	2		20
1993	22	0	22		4	2		1		5				1		1		6	2		22
1994	41	5	46		14	7			1	12	1			1				5	5		46
1995	33	2	35		10	5				5			1	3				6	5		35
1996	56	22	78		9	15		1		24				2				9	18		78
1997	30	14	44		13	1				17				1				4	8		44
1998	20	6	26		10	3				5		1		1				1	5		26
1999	48	13	61		9	10		1		19				3	3			13	3		61
2000	93		93	Nog niet verwerkte gegevens.															93	93	
Totaal	470	84	554	1	89	81	1	4	1	128	1	2	2	17	5	1	1	67	153	554	

Lijst van gebruikte statuscodes:

- 11- Geschoten gevonden.
- 20- Levend op nestplaats gecontroleerd.
- 27- Dood in nestkast terug gevonden.
- 31- Verward in visdraad gevonden.
- 32- Prikkelraad slachtoffer.
- 33- Verward in net van vijver of boom.
- 40- Verkeerslachtoffer.
- 41- Treinslachtoffer.
- 44- Raamslachtoffer.
- 45- Tegen gebouw aan gevlogen.
- 46- Binnengevlogen in gebouw.
- 49- Dood door verdrinking.
- 50- Gewond
- 65- Gepakt door Roofvogel.
- 90- Als adult vogel op nestplaats geringd.

Er zijn nog een aantal codes meer, maar die zijn in de tabel niet vermeld omdat het hier maar enkele vogels betreft.

In tabel 4.7 zijn al de terugmeldingen verwerkt die vanaf 1972 tot en met eind 1999 in de database zijn verwerkt.

Zoals te zien is heb ik begin 2000 nog eens 93 terugmeldingen van het vogelringstation Tilburg ontvangen die ik door tijdgebrek niet meer heb kunnen verwerken. Ik heb ze echter wel in het totaal verwerkt.

In de onderstaande uitdraai staan al de terugmeldingen van 1997, 1998, en 1999 vermeld, al de terugmeldingen van voor 1997 staan in het verslag van 1996 vermeld, dus voor degene die daar nog eens iets van terug willen zoeken verwijs ik naar dit verslag.

De gegevens uit tabel 4.7 met de verklaring van de vermelde codes geldt ook voor de uitdraai met terugmeldingen.

Ringnumr	Rgr	Knr	Vindplaats	Vinddat	Omst	Tijd	Afst
5.293.961	330	1422	ELSENDORP	02/01/97	0 40	184	44
5.277.363	786	738	VEGHEL	30/01/97	2 40	1664	19
0.000.000			BOXMEER	03/02/97	0 40		
5.291.274	786	1002	KASTEREN (LIEMPDE)	08/02/97	1 01	973	7
0.000.000			ALPHEN EN RIEL	14/02/97	1 40		
5.305.690	385	4842	SOMEREN	21/02/97	1 40	247	7
5.289.309	786	891	HEESWIJK DINTHER	25/02/97	1 01	1344	6
0.000.000			ELSENDORP	26/02/97	0 40		
0.000.000			HAREN (RAVESTEIN)	26/02/97	1 76		
0.000.000			GASSEL (BEERS)	27/02/97	0 00		
5.308.272	189	2118	9 GEMERT	28/02/97	0 40	259	3
5.287.366	189	1518	BOEKEL	02/03/97	2 40	1366	13
0.000.000			RAVENSTEIN	05/03/97	1 40		
0.000.000			GEMERT	09/03/97	0 80		
0.000.000			SCHAIJK	09/03/97	3 00		
0.000.000			ZEELAND (NB)	12/03/97	0 00		
0.000.000			BOEKEL	14/03/97	0 00		
5.297.160	189	1518	REEK	15/03/97	2 40	653	27
0.000.000			REEK, N265	15/03/97	0 40		
5.289.319	786	3503	ODILIAPEEL	25/03/97	2 40	1364	31
0.000.000			HERPT	31/03/97	8 46		
0.000.000			UDEN	10/04/97	0 40		
5.289.030	385	4816	SOMEREN-HEIDE	22/04/97	7 20	671	9
5.193.644	001	2202	ESCH	13/05/97	8 20	3266	33
5.306.843	786	731	9 ESCH	13/05/97	0 90		
5.291.412	786	719	9 CROMVOIRT	14/05/97	8 20	343	
5.289.332	786	738	9 HAAREN	14/05/97	8 20	1202	
5.306.844	786	738	9 HAAREN	14/05/97	0 90		
5.308.263			HANDEL	26/05/97	2 40	354	42
5.297.199			GRIENDTSVEEN (HORST)	04/06/97	7 20	718	4
5.324.501	385	4809	9 SOMEREN	13/07/97	0 90		
5.283.748			BEST	19/07/97	8 20	1095	85
0.071.830			HAAREN	19/07/97	3 46		
0.088.642			NETERSEL	23/07/97	8 27		
5.044.040	330	1420	9 MIDDEL-BEERS	25/07/97	8 20	2992	9
5.291.295	786	719	9 CROMVOIRT	01/08/97	8 20	893	
5.291.412	786	719	9 CROMVOIRT	01/08/97	8 20	422	
5.313.058	786	735	9 ST. MICHIELSGESTEL	01/08/97	0 90		
5.308.271	189	2118	9 GEMERT	06/08/97	8 20	418	
0.000.000			KLUNDERD	10/10/97	3 80		
5.044.040	330	1420	9 MIDDELBEERS	24/10/97	8 20	3083	9
5.306.801	786	2909	VORSTENBOSCH	29/10/97	2 40	480	4
0.092.612			WOUDRICHEM	26/11/97	2 40	142	86
5.313.057	786	738	MARIAHEIDE	18/12/97	5 40	139	24

Totaal 1997: 44

Ringnumr	Rgr	Knr	Vindplaats	Vinddat	Omst	Tijd	Afst
4.038.344			HELMOND	25/01/98	3 46	6031	229
0.000.000			GEFFEN (N249 N50)	31/03/98	2 40		
5.291.295	786	719	9 HELVOIRT	30/05/98	8 20	1195	4
5.288.993	385	4837	9 SPOORDONK (OIRSCHOT)	04/06/98	8 20	1181	36
5.328.016			ZEELAND	12/06/98	0 90		
5.305.750	385	4817	NEERKANT	20/06/98	8 20	342	14
5.313.092	786	3902	SCHIJNDEL	25/06/98	3 27	15	
5.313.073	786	731	ESCH	09/07/98	8 20	40	
5.313.063	786	1920	ROSMALEN	25/07/98	3 01	350	
0.000.000			LABBEGAT	27/07/98	2 40		
5.313.089	786	726	DIESSEN	05/10/98	2 44	123	9
5.322.150	189	1535	OEFFELT	08/10/98	2 40	96	29
0.000.000			MOLENSCHOT	15/10/98	2 80		
5.289.332	786	738	9 HAAREN	17/10/98	8 20	1723	
5.313.073	786	731	HAAREN	17/10/98	8 20	140	5
0.000.000			UDENHOUT	19/10/98	2 76		
0.000.000			RUINEN, A59	23/10/98	2 40		
5.325.836			UDENHOUT	26/10/98	2 80	7	
5.313.096	786	501	9 GERWEN	31/10/98	7 20	142	3
0.000.000			DEN HOUT	01/11/98	0 00		
5.325.829	786	3701	UDENHOUT	05/11/98	8 20	20	
5.325.835	786	3701	UDENHOUT	05/11/98	8 20	17	
5.325.805	786	887	VINKEL	10/11/98	2 62	117	
5.324.509	961	2204	LENT	11/11/98	2 40	137	46
5.322.145	189	1140	WESTERBEEK	18/11/98	3 27	47	
5.291.350	786	1007	9 ST OEDENRODE	30/12/98	7 20	1289	3

Totaal 1998: 26

Ringnumr	Rgr	Knr	Vindplaats	Vinddat	Omst	Tijd	Afst
5.321.856			HELENAVEEN	07/02/99	0 46	****	10
5.325.844	786	3701	9 UDENHOUT	12/02/99	0 90	****	
5.325.845	786	3701	9 UDENHOUT	12/02/99	0 90	****	
5.328.036	786	915	DEDEMSVAART	30/03/99	2 40	277	129
0.000.000			NIJMEGEN	08/04/99	2 40		
5.313.094	786	3902	BEUGEN	17/05/99	0 02	341	31
0.000.000			OIRSCHOT	28/05/99	2 27		
5.313.069	786	724	OIRSCHOT	28/05/99	8 20	371	11
5.313.080	786	1908	OIRSCHOT	28/05/99	8 20	363	14
0.000.000			OIRSCHOT	28/05/99	2 27		
0.000.000			OIRSCHOT	28/05/99	2 27		
0.099.409			BERKEL-ENSCHOT	03/06/99	8 20	****	
5.337.472	786	764	9 BERKEL-ENSCHOT	03/06/99	0 90	****	
5.193.647	001	1526	BERINGEN	04/06/99	8 20	3994	16
5.322.359	330	1425	9 HULSEL	07/06/99	0 90	****	
5.322.360	330	1425	9 HULSEL	07/06/99	0 90	****	
5.313.076	786	731	BEST	08/06/99	8 20	374	12
5.324.490			BUDEL	08/06/99	2 40	****	
5.325.844	786	3701	9 OISTERWIJK	09/06/99	2 40	****	4
0.000.000			ERP	10/06/99	1 46		

Ringnumr	Rgr	Knr	Vindplaats	Vinddat	Omst	Tijd	Afst
5.308.270	189	2119	MILHEEZE	11/06/99	2 40	1092	8
5.337.515	786	2911	9 UDEN	12/06/99	0 90	****	1
0.092.594			NEDERWETTEN	16/06/99	8 20	****	
5.337.546	786	4305	9 ERP (VEGHEL)	17/06/99	0 90	****	
5.337.500	786	2923	ODILLIAPEEL	17/06/99	8 40		5
5.324.586			BAKEL	19/06/99	0 90	****	
5.324.599	961	2206	9 BEEK EN DONK	19/06/99	0 90	****	
5.322.200	189	1515	MILHEEZE	19/06/99	4 76		23
5.322.374	330	1405	9 LAGE MIERDE	23/06/99	0 90	****	
5.322.366	330	1418	9 REUSEL	23/06/99	0 90	****	
5.320.210			ST. MICHELSGESTEL	26/06/99	8 20	****	
5.322.298	189	2113	9 HANDEL	29/06/99	0 90	****	
5.322.299	189	2113	9 HANDEL	29/06/99	0 90	****	
5.329.336	786	911	HERPT	30/06/99	2 76		5
5.329.337	786	911	HERPT	30/06/99	2 76		5
0.000.000			SCHIJNDEL	30/06/99	2 76		
5.324.588	961	2202	BAKEL	04/07/99	2 76		15
5.338.967	786	1408	OIRSCHOT	13/07/99	2 76		5
5.328.005	786	2916	BAARLE-NASSAU	17/07/99	2 40	400	57
0.000.000			DEN BOSCH	17/07/99	2 40		
5.324.504	385	4809	ASTEN	18/07/99	2 40	735	5
5.337.508	786	2930	VENHORST	21/07/99	3 46		39
5.338.966	786	1408	OIRSCHOT	29/07/99	2 32		21
5.329.345	786	229	LOON OP ZAND	01/08/99	1 49		37
5.322.183	189	1513	GRATHEM	04/08/99	2 40		69
5.329.339	786	915	GENDEREN	18/08/99	2 49		54
5.337.651	196	2113		19/08/99	3 76		51
5.322.184	189	1513	ZEILBERG (DEURNE)	26/08/99	3 27		91
5.338.982	786	716	GOIRLE	06/09/99	2 40		42
0.000.000			WIJK EN AALBURG	11/09/99	2 40		
5.329.348	786	735	WAALWIJK	15/09/99	2 40		81
0.000.000			UDENHOUT	25/09/99	2 40		
5.329.339	786	915	GENDEREN	01/10/99	2 49		98
0.000.000			SPRANG CAPELLE	04/10/99	2 40		
5.337.456	786	724	DE GLIND (BARNEVELD)	17/10/99	7 46	137	72
5.337.522	786	2909	VORSTENBOSCH N.W.	21/10/99	2 43	131	3
5.337.493	786	2937	BAAL	24/10/99	2 01	134	80
0.000.000			GORICHEM	24/10/99	2 40		
0.000.000			ANDEL	05/11/99	2 40		
0.000.000			ZEVENBERG. (MOERRDYK	14/11/99	2 40		
0.093.447			ULICOTEN	29/11/99	2 40	****	

Totaal 1999: 61

5.193.644	03/06/88	BAKEL NB Dorpsstr 1
(001)	13/05/97	ESCH NB H. Willibrorduskerk in nestkast
33 km	3266 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.291.412	05/06/96	CROMVOIRT NB St Lambertusstr 51
(786)	14/05/97	CROMVOIRT NB RK St Lambertus, in nestkast
0 km	343 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.289.332	28/01/94	HAAREN NB Kerkstraat 31
(786)	14/05/97	HAAREN NB RK H. Lambertus, in nestkast
0 km	1202 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.297.199	17/06/95	????
(189)	04/06/97	GRIENDTSVEEN (HORST) NBNL In nestkast bij Dhr van Ooy
4 km	718 dag	gevangen en losgelaten door niet-ringer; ringcontrole
5.283.748	20/07/94	????
(325)	19/07/97	BEST NBNL Houthandel vd Boomen in 2e nestkast
85 km	1095 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.044.040	16/05/89	OERLE NB Oude Kerkstr 3
(330)	25/07/97	MIDDEL-BEERS NBNL RK St. Willibrordus, in nestkast
9 km	2992 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.291.295	20/02/95	CROMVOIRT NB St Lambertusstr 51
(786)	01/08/97	CROMVOIRT NB RK St. Lambertus, in nestkast
0 km	893 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.291.412	05/06/96	CROMVOIRT NB St Lambertusstr 51
(786)	01/08/97	CROMVOIRT NBNL RK St Lambertus, in nestkast
0 km	422 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.308.271	14/06/96	GEMERT NB Kromstraat 32
(189)	06/08/97	GEMERT NBNL Fam. van Lankveld Kromstraat 32
0 km	418 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.044.040	16/05/89	OERLE NB Oude Kerkstr 3
(330)	24/10/97	MIDDELBEERS NBNL St Willibrorduskerk in 2 ^e nestkast
9 km	3083 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole

5.291.295 20/02/95 CROMVOIRT NB St Lambertusstr 51
(786) 30/05/98 HELVOIRT NBNL In nestkast bij Eric v Gemert
4 km 1195 dag gevangen en weer losgelaten door ringer;
ringcontrole

5.288.993 11/03/95 SOMEREN NB Molenbrugwg 9
(385) 04/06/98 SPOORDONK (OIRSCHOT) NBNL Fam. Roefs,
Broekstraat 8
36 km 1181 dag gevangen en weer losgelaten door ringer;
ringcontrole

5.305.750 13/07/97 SOMEREN NB De Hoof 24
(385) 20/06/98 NEERKANT NBNL In Boerenbondgebouw
14 km 342 dag gevangen en weer losgelaten door ringer;
ringcontrole

5.313.073 30/05/98 ESCH NB Dorpstraat 10
(786) 09/07/98 ESCH NBNL Groenweg 1 achter kerk
0 km 40 dag gevangen en weer losgelaten door ringer;
ringcontrole

5.289.332 28/01/94 HAAREN NB Kerkstraat 31
(786) 17/10/98 HAAREN NBNL St Lambertuskerk in nestkast
0 km 1723 dag gevangen en weer losgelaten door ringer;
ringcontrole

5.313.073 30/05/98 ESCH NB Dorpstraat 10
(786) 17/10/98 HAAREN NBNL H. Lambertuskerk in nestkast.
5 km 140 dag gevangen en weer losgelaten door ringer;
ringcontrole

5.313.096 11/06/98 NEDERWETTEN NB p/a Kerkhoef 15A
(786) 31/10/98 GERWEN NBNL St Clemenskerk in nestkast
3 km 142 dag gevangen en losgelaten door niet-ringer;
ringcontrole

5.325.829 16/10/98 UDENHOUT NB Hooghoutseweg 3
(786) 05/11/98 UDENHOUT NBNL Kapel Huize Assisie
0 km 20 dag gevangen en weer losgelaten door ringer;
ringcontrole

5.325.835 19/10/98 UDENHOUT NB Hooghoutseweg 3
(786) 05/11/98 UDENHOUT NBNL Kapel Huize Assisie.
0 km 17 dag gevangen en weer losgelaten door ringer;
ringcontrole

5.291.350 20/06/95 LIEMPDE NB Hezelaarsestr 4
(786) 30/12/98 ST OEDENRODE NBNL Tuinderij Fa Eijkenmans in
nestkast
3 km 1289 dag gevangen en losgelaten door niet-ringer;
ringcontrole

5.313.069	22/05/98	BIEST HOUTAKKER NB Biestsestr 22
(786)	28/05/99	OIRSCHOT NBNL Bij Fam Vingerhoeds in nestkast
11 km	371 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.313.080	30/05/98	HELVOIRT NB Gijzelsestraat 1
(786)	28/05/99	OIRSCHOT NBNL Bij Fam. Vingerhoeds in nestkast.
14 km	363 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
0.099.409	30/05/98	????
(NKP)	03/06/99	BERKEL-ENSCHOT NBNL St. Caecileakerk in nestkast.
42 km	369 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.193.647	27/06/88	DEURNE NB St Josefstr 35
(001)	04/06/99	BERINGEN LINL RK Kerk Beringen
16 km	3994 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.313.076	30/05/98	ESCH NB Dorpstraat 10
(786)	08/06/99	BEST NBNL Hagelaarsweg, Michielsen.
12 km	374 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
0.092.594	25/06/98	????
(WG8)	16/06/99	NEDERWETTEN NBNL H. Lambertuskerk in nestkast
71 km	356 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.320.210	07/08/97	????
(302)	26/06/99	ST. MICHIELSGESTEL NBNL Bij Lamers in nestkast
84 km	688 dag	gevangen en weer losgelaten door ringer; ringcontrole
5.297.199	17/06/95	????
(189)	19/08/99	GRIENDSVEEN NBNL Bij van Ooy in nestkast
4 km	1524 dag	gevangen en losgelaten door niet-ringer; ringcontrole

Aantal geregistreeerde terugmeldingen: 78

5. Analyse broedgegevens

5.1 Eerste keer broeden

Zoals bekend varieert het broeden van de kerkuil sterk. Er zijn piek- en daljaren afhankelijk van de hoeveelheid beschikbare voedsel.

In daljaren valt het op dat alleen maar kerkuilen tot broeden komen die al meerdere jaren op dezelfde standplaats aanwezig zijn. Dit zijn dus exemplaren die in tijden van schaarste hun gebied toch zo goed kennen dat ze tot broeden komen.

In piekjaren daarentegen zie je dat er vele nieuwe paren met broeden beginnen.

Interessant is het om te weten hoe de relatie van nieuwe broedparen zich verhoudt ten opzichte van het totaal aantal broedparen van een broedjaar.

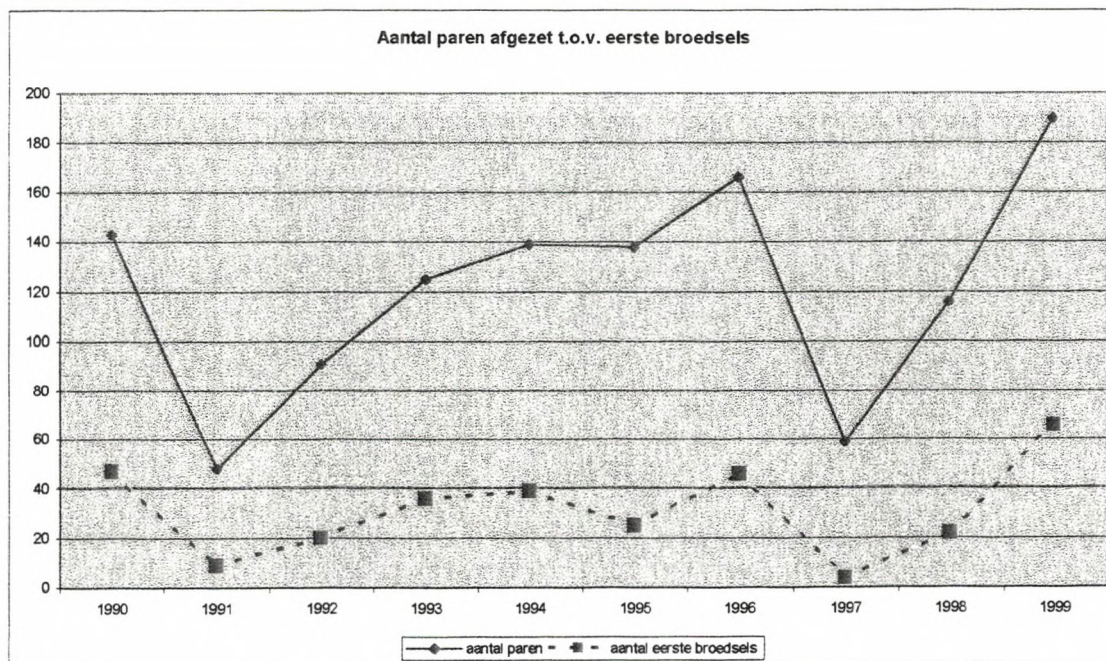
Hiervoor heb ik de gegevens vanaf 1985 tot en met 1999 bekeken waarbij ik van 1990 ben gaan kijken hoeveel paren er nu voor de eerste keer zijn gaan broeden. Bewust zijn hierbij de eerste jaren (1985 t/m 1989) buiten beschouwing gelaten omdat slecht bekend is of deze broedparen niet eerder zijn begonnen met broeden.

Tabel 5.1: Aantal paren die voor de eerste keer hebben gebroed t.o.v. totaal aantal paren

jaar	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
aantal paren	143	48	91	125	139	138	166	59	116	190
aantal eerste broedse	47	9	20	36	39	25	46	4	22	66
% t.o.v. totaal	32,9%	18,8%	22,0%	28,8%	28,1%	18,1%	27,7%	6,8%	19,0%	34,7%
piek- /daljaar	piek	dal					piek	dal		piek

Uit tabel 5.1 is al op te maken dat in piekjaren er verhoudingsgewijs veel nieuwe broedsels zijn en dat in daljaren er weinig nieuwe broedplaatsen bijkomen.

Grafiek 5.1

In grafiek 5.1 komt dit nog mooier tot uiting. Het blijkt dat de trend van nieuwe broedparen zich precies verhoudt met het totaal aantal broedparen.

Dit houdt dus in dat in piekjaren ongeveer 1/3 deel van het totaal aan broedparen uit nieuwe broeders bestaat en dat dit in daljaren kan teruglopen tot maar 7%. De grote groei in piekjaren wordt dan ook voornamelijk gevormd door paren die voor de eerste keer een nieuwe broedplaats innemen. (ik ga ervan uit dat dit meestal paren zijn die voor de eerste keer broeden.)

Andersom beredeneert betekent het dat in piekjaren het aantal ervaren broeders uit ongeveer 70% bestaat en dat dit in daljaren oploopt tot 80-90%.

5.2 Het broeden in piek- en daljaren

In paragraaf 5.1 zie je dat de paren die voor de eerste keer broeden in piekjaren de overhand hebben en in daljaren de ervaren paren die al vele jaren broeden.

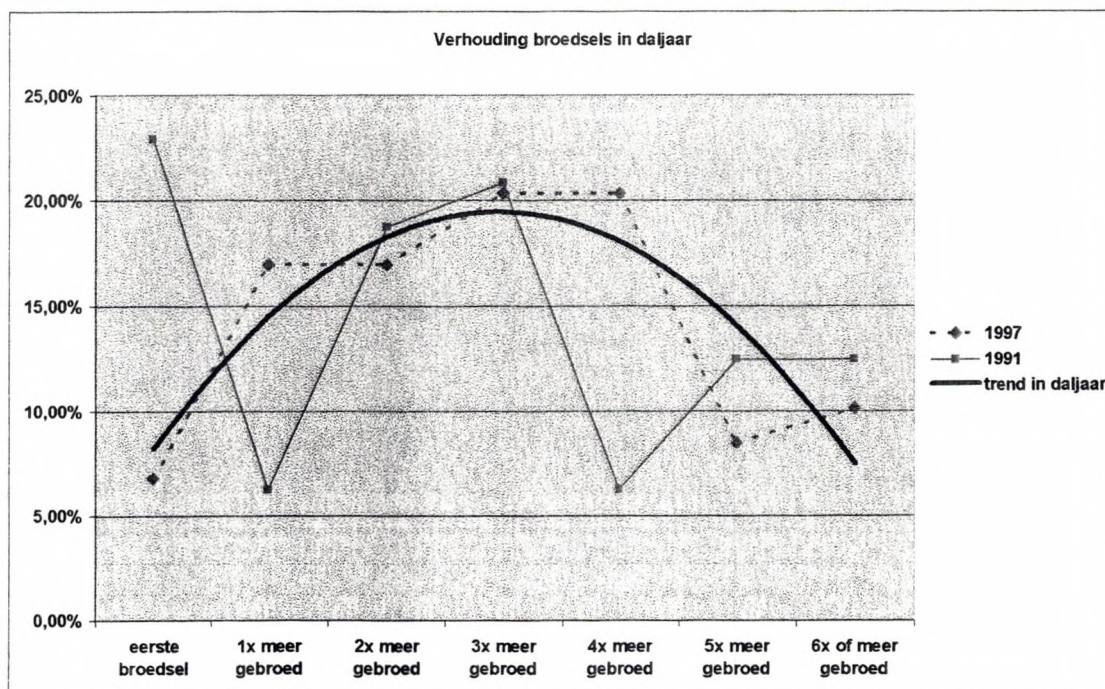
Om dit nog beter te laten zien hebben we twee daljaren en twee piekjaren met elkaar vergeleken. In tabel 5.2 zie je hiervan de resultaten.

Tabel 5.2: Aandeel aantal broedsels in piek- en daljaren

broedsels	1991 daljaar		1997 daljaar		1996 piekjaar		1999 piekjaar	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
eerste broedsel	11	22,92%	4	6,78%	46	27,71%	66	34,74%
1x meer gebroed	3	6,25%	10	16,95%	18	10,84%	32	16,84%
2x meer gebroed	9	18,75%	10	16,95%	29	17,47%	16	8,42%
3x meer gebroed	10	20,83%	12	20,34%	24	14,46%	14	7,37%
4x meer gebroed	3	6,25%	12	20,34%	19	11,45%	36	18,95%
5x meer gebroed	6	12,50%	5	8,47%	20	12,05%	16	8,42%
6x of meer gebroed	6	12,50%	6	10,17%	10	6,02%	10	5,26%
totaal gebroed	48	100,00%	59	100,00%	166	100,00%	190	100,00%

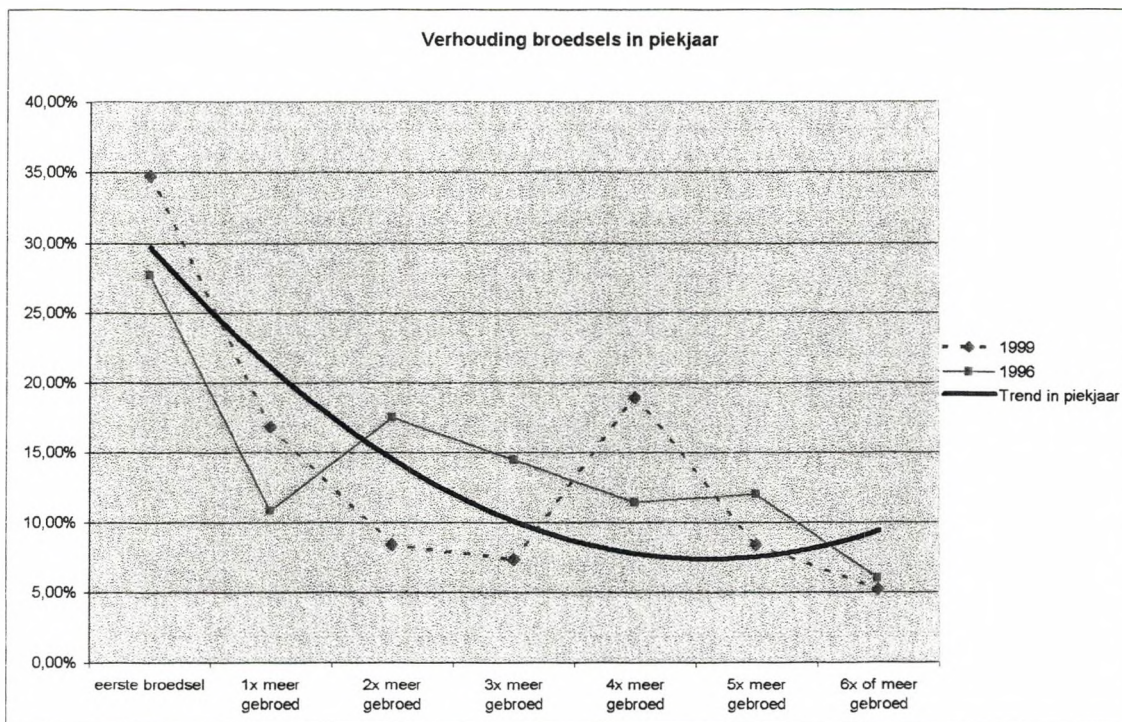
In grafieken ziet het er als volgt uit:

Grafiek 5.2 Daljaar

Uit grafiek 5.2 blijkt dat in daljaren het grootste aandeel gevormd wordt door kerkuilen die al dikwijls drie tot vier broedsels hebben grootgebracht. De onervaren kerkuilen (eerste/tweede broedsels) vormen een minderheid. Zoals gezegd zijn zij kennelijk niet in staat om in een slecht voedseljaar ook nog jongen voort te brengen.

Grafiek 5.3 Piekjaar

In een piekjaar zie je in grafiek 5.3 dat het overgrote deel van de broedsels nieuwe broedsels zijn die waarschijnlijk voor de eerste keer aan het broedproces deelnemen. Naarmate de kerkuilen ervaren zijn zie je een afname van aantallen wat een natuurlijk proces is. (Naarmate een kerkuil ouder wordt is het aantal minder door sterfte)

6. Subsidie

6.1 Subsidiering en andere financiële aspecten

Op de landelijke bijeenkomst van de kerkuilenwerkgroep Nederland in februari 1999 kwam ook het financiële gedeelte van de voortgang van het beschermingswerk ter sprake. Het Soortbeschermingsplan Kerkuil zou in 1999 afgesloten worden en daarmee ook de financiële ondersteuning van de provinciale coördinatoren. Er is toen lang en breed over gesproken hoe dat in de toekomst verder zou moeten gaan.

Een aantal coördinatoren vond dat Vogelbescherming verder voor alle kosten zorg moest dragen, maar dat bleek niet haalbaar. Het enige haalbaar was de financiering van de landelijke bijeenkomst in Zeist en het zoeken van een externe sponsor voor de landelijke nieuwsbrieven, omdat iedereen het er over eens was dat de nieuwsbrief in ieder geval moest blijven verschijnen.

In 1999 was al bekend dat het Kerkuilenoverleg Noord-Brabant van de provincie een subsidie zou ontvangen. Inmiddels hebben we een subsidie van F 12.000,- ontvangen. Van deze subsidie is al een bedrag van F 7.000,- besteed aan materiaal voor het maken van 230 nestkasten. Het overige gedeelte van de subsidie zullen we gebruiken voor voorlichtingsmateriaal en aluminium palen voor controlewerk. Zoals vorig jaar op de bijeenkomst in Helvoirt al ter sprake is geweest willen we de subsidie niet gebruiken voor portokosten en het copieren van verslagen.

Om toch dit soort zaken allemaal te kunnen blijven bekostigen zouden we in de toekomst weer een beroep moeten gaan doen op de plaatselijke vogelwerkgroepen die aan het kerkuilenoverleg deelnemen. De groep die zich sinds eind 1998 bezighoudt met het kerkuilenwerk in onze provincie vond dat we geen beroep hierop binnen de plaatselijke vogelwerkgroepen moesten doen. Deze zetten zich al meer dan voldoende in voor het beschermingswerk van de kerkuil. Daarom hebben we het gezocht in de vorm van sponsoring.

In mei 1999 was Gerard van de Kaa op een receptie bij een vriend die 25 jaar in dienst was van de Grontmij. Hij werkt daar op de huisdrukkerij van de Grontmij. Gerard hoorde daar vertellen hoeveel papier er daar per jaar gebruikt werd voor allerlei zaken. Bij hem kwam toen het idee op van; "zouden daar die paar duizend velletjes van ons ook niet bij kunnen"

Toen er via informele weg door de vriend van Gerard over gesproken werd bleek men er niet afwijzend tegenover te staan. Gerard heeft daarom afgelopen zomer een officieel verzoek ingediend bij de directie van de Grontmij. De Grontmij heeft hierop positief gereageerd wat inhoudt dat de kopieerkosten van ons verslag door de Grontmij betaald wordt en de verzendkosten van de nieuwsbrieven tot een bedrag van F250,-.

We hebben hier dankbaar gebruik van gemaakt zoals u ziet aan dit verslag wat geheel door de Grontmij is gekopieerd.

Wij als kerkuilenoverleg zijn heel blij met de toezegging van de Grontmij en we hopen op een langdurige samenwerking. Ook willen we hierbij de vriend van Gerard, Adriaan Kwekkeboom nog hartelijk danken voor zijn bemiddeling bij de directie van de Grontmij en voor de zorg van het kopiëren en inbinden van dit verslag wat hij voor ons in zijn eigen tijd heeft willen doen.

Als waardering naar de Grontmij toe hebben we in dit verslag een advertentie van de Grontmij toegevoegd.

7. Bijdragen lokale kerkuilenwerkgroepen

7.1 Ingezonden stukken

7.1.1 Kerkuilenwerkgroep Beneden Amer ; Feest

Nadat wij met een viertal personen een kerkuilenwerkgroep gevormd hadden, werd het in 1997 tijd om kasten te gaan hangen.

Een publicatie in het plaatselijk weekblad had vele enthousiaste reacties tot gevolg. Vooral boeren bleken best bereid te zijn een kast te plaatsen in de schuur. Het aantal kasten zou uitgroeien tot een dertig stuks. Slechts een enkele dode kerkuil en een paar zolders met een klein aantal kerkuilenbraakballen deed er de moed in houden om deze witte vlek van Noord-Brabant ooit goudgeel te doen kleuren.

De jaarwisseling 1997/1998 deed het bloed weer sneller stromen. Tot tweemaal toe werd een levende kerkuil gezien! Maar helaas was er in 1998 geen kerkuil te bekennen en het aantal braakballen was ook niet om naar huize van der Kaa te schrijven.

Maar 1999 zou dan toch het jaar worden voor onze werkgroep.

Eindelijk hadden we een broedpaar kerkuilen! Feest was het. Maar... het feest zou nog groter worden. De bewoners van het pand waar de uilen tot broeden waren gekomen zouden over twee weken een feest gaan geven, rondom het invlieggat van de kast. Een echt familiefeest met keiharde muziek tot diep in de ochtend, wachtend op de zon, die dan weer op zou moeten komen. Wat nu? De weergoden aanbidden en smeken om veel hemelwater? De kans van slagen leek ons te gering deze zomer. De hele kast naar buiten plaatsen in een boom aan de weg? En dan een dag later deze kast weer terug plaatsen. Het leek ons geen goed idee. We hebben uiteindelijk gegokt op de familieband van de uilen. De band van ouderdieren met hun jongen is nu eenmaal groot. Om de jongen geen honger te laten lijden heb ik voor elk uilskuiken drie muizen gevangen. In totaal heb ik dus negen muizen aan het begin van de avond in de kast gedeponeerd. De volgende ochtend waren de muizen verdwenen. Om misverstanden te voorkomen, deze muizen waren morsdood. S'avonds weer posten om te kijken of de ouders het nog aandurfd. En zoals het goede ouders betaamt waren ze weer aanwezig. Een aantal weken later zouden de drie jongen uitvliegen. En nu maar hopen dat deze uilen de muziek mooi vonden en volgend jaar weer terug komen om het millenniumfeest van de familie bij te wonen.

Harry Fiolet

7.1.2 Een opmerkelijke nestplaats van een Kerkuil

Net als ik de deur wil sluiten om vogels te gaan kijken in de polders rond Oud Gastel gaat de telefoon. Ik krijg Ad Nuijten, coördinator van de Huiszwaluwtellingen aan de lijn die mij er op attent maakt dat hij een kerkuil heeft gesignaleerd ongeveer bij de brug van de Zuid Zeedijk over het Markvlietkanaal.

Omdat ik toch van plan was de polder in te gaan ben ik er recht naar toe gegaan, maar daar het nog vroeg was, kon ik zo snel geen Kerkuil ontdekken.

Wel vond ik op die plaats braakballen, die het bewijs leverden dat er iets was.

De volgende avond bij schemering, na ± 10 minuten onder de brug te hebben gezeten, begon ik de eerste sissende en blazende geluiden van jonge Kerkuilen te horen, en wat schetst mijn verbazing dat tussen de betonnen leggers die ± 10 centimeter uit elkaar liggen wel op vier verschillende plaatsen die blazende geluiden te horen waren.

Het waren dus blijkbaar al grote jongen die het nest verlaten hadden en over de betonleggers heen scharrelde.

Hoogstwaarschijnlijk heeft een paartje Kerkuilen een nest jongen grootgebracht in een oud Holenduivennest, want deze betonnen leggers zijn voor Holenduiven een geliefde nestplaats.

Na de derde controleavond waren ze uitgevlogen. Hierna heb ik ze nog op verschillende plaatsen rond de brug gehoord en gezien.

Het opmerkelijke van dit broedgeval vind ik dat onder een brug, die toch vrij intensief door auto's en zwaar landbouwverkeer gebruikt wordt, een Kerkuil tot broeden overgaat en zich van het lawaai schijnbaar niets aantrekt.

En ook nog kans ziet zijn jongen prima groot te brengen, dus blijkbaar vindt hij het een goede nestplaats.

Ik zal deze opmerkelijke broedplaats in het jaar 2000 zeker extra goed controleren.

Johan Godschalk

7.2 Krantenberichten

Diverse malen werden er het afgelopen jaar krantenberichten geschreven over de kerkuilen in onze provincie.

Enkele van deze berichten vonden we de moeite waard om ze in dit verslag op te nemen.

7.2.1 Willibrorduskerkuiltje

Gerard van de Kaa bekommert zich al een jaar of 25 om het wel en wee van de kerkuil. Als coordinator van het kerkuilenoverleg Noord-Brabant werkt hij onder meer mee bij het plaatsen van nestkasten en ringen van uilen. En het was in die hoedanigheid dat hij begin juni een kauwennest verwijderde uit de uilenkast van de Willibrorduskerk te Berkel. (de jonge kauwen hadden het nest al verlaten) Niet lang daarna bleek de kast bezet te zijn door een uilenpaartje. Aan het ringetje kon hij zien dat de ene helft van het duo uit België afkomstig was. Het paartje kwam tot broeden en begin september kon Gerard vijf uilskuikens ringen. Ook vogelliefhebber Theo Scheepens uit Berkel was erbij. Een week later vonden schilders die bezig waren bij de kerk twee jonge uilen in de goot. De ene was al dood, de andere sterk vermagerd. Dat was een nakomertje, want hij bleek niet geringd. In goed overleg met Gerard besloot Theo een poging te wagen om het uilskuiken in leven te houden door hem dagelijks eendagskuikens te voeren. En tot toe lukt dat prima. Ik weet niet hoe lang ik er nog mee door moet gaan, misschien wel tot het voorjaar. Vreemd trouwens te bedenken dat we sinds de gemeentelijke herindeling kunnen zeggen dat er ook in Tilburg kerkuilen broeden. In het "oude" Tilburg zelf is dat volgens Gerard niet het geval. En uit Udenhout zijn ze ook al een jaar of drie, vier geleden verdwenen.

Uit: Brabants Dagblad, 6 oktober 1999.

7.2.2 Kerkuilen in Biezenmortel

Enkele weken geleden was Cees van de Pas uit Biezenmortel bezig met de sloop van het afvoerkanaal van een niet meer gebruikte ventilator. Het afvoerkanaal was tegen het plafond in een van zijn schuren bevestigd. Cees stond op het punt om de laatste meters buis van de muur te halen toen plotseling een donzig balletje naar beneden viel, gevolgd door een tweede, derde en vierde balletje en een aantal uilenballen. Verbaasd ging Cees de trap af, de donsballietjes achterna. Toen keek hij in vier paar grote uilenogen, die hem verwonderd aankeken. Een uilennest; flitste door het hoofd van Cees. Hij zocht snel een kist en zette

voorzichtig de uilskuikens in het geïmproviseerde nest. Zijn vrouw Annie werd erbij gehaald en beiden kwamen tot de conclusie dat de jonge uilen zo snel mogelijk terug moesten in het afvoerkanaal, omdat ze anders misschien verstoten zouden worden door hun ouders en er geen eten meer gebracht werd. Het laatste gedeelte van de afvoerpijp werd stevig teruggehangen en de uiltjes werden in hun oorspronkelijke nest teruggezet.

Roland, de technicus van huize van de Pas, plaatste een camera in de buurt van het nest om ieder geluid op te vangen. En toen was het afwachten of de uilenouders hun jongen weer kwamen verwennen met lekkere hapjes. Door een hevig geblaas lieten de uiltjes horen dat ze honger hadden. Voor de oudervogels een teken om rond 22.30 uur met eten te komen. De camera bevestigde dat alles in orde was. De uilskuikens kregen voldoende eten en de familie van de Pas haalde opgelucht adem. Annie van de Pas nam contact op met Vogelbescherming. De regionale coördinator van Brabant, Gerard van de Kaa is daarop naar Biezenmortel gekomen om te constateren dat het hier om kerkuilen ging. Hij haalde de diertjes een voor een uit hun nest om de spanwijdte van de vleugels te meten, de diertjes te wegen en te ringen. Ondertussen was al een uiltje uitgevlogen. Dit is niet zo vreemd omdat er vaak enkele weken verschil zit tussen het eerste en het laatste kuiken dat uit het ei komt. Volgens de bevindingen van Gerard was de jongste uil 45 dagen oud, de middelste 55 dagen en de oudste 63 dagen. Als de uilen alledrie uitgevlogen zijn wordt het laatste gedeelte van het afvoerkanaal gesloopt en op een plekje in de buurt gaat Cees een uilenkast hangen om de ouders van deze uiltjes nog eens uitnodigen tot nestelen.

Uit: Gement, donderdag 19 augustus 1999

7.4 In de marge.....

Onlangs kreeg ik een mooi verslag*) van een congres over uilen, dat in 1997 in Canada is gehouden. Behalve veel informatie over biologie en ecologie van allerlei uilesoorten, blijkt er op zo'n symposium toch ook aandacht te bestaan voor zaken, die maar zijdelings betrekking hebben op uilen. Zo stond er een artikel in, waarin beschreven werd in hoeverre gewone leken iets afwisten van uilen en hoe die kennis samenhangt met bijgeloof en eventuele vervolging van uilen. Hiertoe hadden onderzoekers interviews gehouden met leken in Malawi en Costa Rica. Het bleek, dat de mensen in Malawi in overgrote meerderheid (90%) uilen sterk associeerden met onheil of hekserij, terwijl dit percentage in Costa Rica veel lager lag (4%). Over het voedsel van uilen was de meerderheid in beide landen goed ingelicht, men dacht dat dit kleine zoogdieren waren, hoewel een minderheid in beide landen ook fruit noemde. Voor wat betreft het leefgebied; uilen werden in beide landen overwegend gesitueerd in bossen en bergen. Opvallend is dat, alleen in Malawi, uilen volgens een groot deel van de ondervraagden wonen in steden (17%) en dorpen (31%). In Costa Rica worden dorpen helemaal niet genoemd en steden door maar 3%. Je zou zeggen dat dit aangeeft, dat meer mensen regelmatig uilen waarnemen en er dus wat minder wantrouwig tegenover gaan staan. Dit was klaarblijkelijk niet het geval. In Malawi werden namelijk meer uilen opzettelijk gedood. Vaak omdat men dacht hiermee een kwade geest te doden (30%), maar ook gewoon voor het "plezier van de jacht" (23%), omdat ze lekker zijn (17%) of omdat ze te veel lawaai maken (13%). In Costa Rica waren de belangrijkste oorzaken een uil te doden achtereenvolgens omdat ze schadelijk zijn (kippen opeten!), voor de grap en uit nieuwsgierigheid. De onderzoekers denken, dat het gedrag van de mensen in Costa Rica in belangrijke mate positief wordt beïnvloed doordat er meer televisie is en een aantal dierentuinen, waar uilen te zien zijn. Ze vinden het dan ook zaak meer aan voorlichting te doen, zodat uilen niet langer ten onrechte vervolgd zullen worden. Overigens wordt ook verwezen naar een enquête onder Britse volwassenen, waarin deze onder andere moeten bepalen of een uil al dan niet angstaanjagend is. Hierbij kiest toch 39% voor angstaanjagend, terwijl 35% uilen niet angstaanjagend vond. De overige 26% maakte geen keus. Op de lijst van favoriete dieren kwamen uilen bij dit onderzoek pas op de 27^e plaats!

Als je dit zo leest, is het verwonderlijk om verderop een onderzoek te vinden naar de "Verspreiding van Owlaholics in de wereld". In mijn eigen kennisenkring ken ik ook een paar van dat soort fanatieke uilen-spulletjes verzamelaars. Dit blijkt een verschijnsel van met name de westerse wereld te zijn, hoewel ook verzamelaars uit de Fiji eilanden en Japan en één uit Malawi (!!!) bekend zijn. Er is een International Owl Collectors Club, die vooral in Engeland, Australië en de Verenigde Staten leden heeft. In de VS is er zelfs een speciaal tijdschrift met duizenden abonnees. In Duitsland is er een nationale vereniging voor. Er is ook een Internet-site genaamd "The Owl's Nest", die uitsluitend gewijd is aan verzamelobjecten met uilen. De aanleiding om met zo'n verzameling te beginnen ligt vaak in het feit, dat mensen nachtwerk verrichten, daardoor als bijnaam "night owl" krijgen en daardoor interesse voor uilen krijgen. Als voorbeeld wordt een groepje verpleegsters genoemd, die zichzelf het "Uilenteam" noemden en allemaal verzamelaars werden. Ook kan iemand een verzameling krijgen of erven en daardoor zelf verslaafd raken. Verder zijn er mensen, die veel met uilen te maken hebben, sommige lezers van dit verhaaltje zullen maar al te goed weten hoe dat gaat! Overigens is wereldwijd 80% van de verzamelaars vrouwelijk, maar de mannelijke verzamelaars hebben wel verreweg de grootste collecties (meer dan 5000 voorwerpen). Vrouwen lopen dus meer kans verslaafd te raken, maar als mannen eenmaal geïnfecteerd zijn wordt het echt een obsessie. Onder verzamelaars is van alles in trek: beeldjes, tekeningen, foto's, maar ook lakens en pannelappen met afbeeldingen van uilen en zelfs sieraden.

Als bezitter van ruim 100 boeken over uilen vraag ik me nu toch af in hoeverre bij mezelf sprake is van een verslaving!

Aad Bodbijn

JR Duncan, DH Johnson & TH Nicholls (eds) 1997, Biology and Conservation of Owls of the Northern Hemisphere, 2d International Symposium; Februari 5-9; Winnipeg, MB. General Technical Report NC-190 United States Department of Agriculture.

8. Aangesloten (vogel)werkgroepen en personen

8.1 Aangesloten vogelwerkgroepen en personen in 2000

Tabel 8.1: Gegevens aangesloten (vogel)werkgroepen en personen (volgorde: achternaam contactpersoon)

(blad 1/2)

Naam regiocoördinator	Naam werkgroep	Postadres	Postcode	Plaats	Telefoon	Ring.nr	Sub-regio:
Beeren, Wil	Regio Budel:	Kardinaal de Jongstraat 10	6021 VX	Budel	0495-493437		01
Bodbijl, Aad **	KNNV VWG Eindhoven	Tovermolen 18	5629 LH	Eindhoven	040-2484113		05
Boer Albert	NWG Mark en Leye	Remijnsenhof 24	5131 AA	Alphen (NB)	013-5081893		52
Bossong, Ru	KNNV VWG Eindhoven	Floraplein 23	5644 NL	Eindhoven	040-2114162		05
Cleutjens, Henk	VWG De Kulert	Reusel 17	5751 WL	Deurne	0493-317159		15
Cornelissen, Wim	NWG Chaam e.o.	Blokkenweide 43	4861 BM	Chaam	0161-492390		26
Daanen Leo	VW De Maasheggen	Weerkamp 1	5835 BJ	Beugen	0485-362161		11
Das, J.	IVN Riethoven	Tonterstraat 18	5561 AN	Riethoven	040-2016075		34
Dollevoet Frans	VWG West-Brabant	Patrijsspad 2	4841 LH	Prinsenbeek	076-5415166		26
Elsen, Tiny van den	VWG Keldonk	Hackerom 3	5469 ES	Keldonk (Erp)	0413-213349		50
Fens Gert Jan	Ken en Geniet	Schansstraat 17 A	4944 AE	Raamsdonk	0162-519786		54
Fiolet, Harry	Kerkuilenpr Beneden Amer	Oudlandstraat 10	4926 RD	Lage Zwaluwe	0168-483865		45
Furster, Paul	VWG Altenatuur	Veldstraat 46	4261 TH	Wijk en Aalburg	0416-691546		41
Gastel, Ad van	VWG Zunderd	Nieuw Moerseweg 2 B	4885 KK	Achtmaal	076-5985332		27
Goedegebure, Leon	VWG West-Brabant	V Gaasbeekstraat 26	4791 EJ	Klundert	0168-404816		26
Hendriks, J.	VWG Etten Leur	Lange Brugstraat 37	4871 CM	Etten Leur	076-5016334		20
Hermans, John	VW Uden e.o.	Beukenlaan 22	5409 AS	Odiliapeel	0413-272777		29
Hikspoors, Toon	VWG De Peel	Hazelaar 26	5757 CA	Liessel	0493-342127		18
Huigens Cor	Madese Natuurvrienden	Van Campenhoutstraat 75	4921 KR	Made	0162-685405		30
Jonkers, Jopie	VWG De Ortolaan	Kleikampen 3	5421 NR	Gemert	0492-361273		16
Kaa Gerard van der	VWG Midden-Brabant	Van Rijckevorsellaan 17	5062 DH	Oisterwijk	013-5215364	786	07
Kiewit, Jan	VWG Rucphen	Moeskes 1	4871 AE	Etten Leur	076-5033630		53
Koning, Hein de	VWG Heemk St Oedenrode	Heistraat 59	5491 BC	Sint Oedenrode	0413-476029		04
Koreman, Bertus	Ken en Geniet	Vondelinghof 25	4908 DV	Oosterhout	0162-437816		06
Lamers Rob	WG Nat en Landsch Boxtel	Pastoor Mandersstraat 46	5281 EC	Boxtel	0411-685683		35
Langenberg Paul van de	NWG O-W-Middelbeers	De Gaanderij 16	5688 TR	Oirschot	0499-573383		33

Tabel 8.1: Gegevens aangesloten (vogel)werkgroepen en personen (volgorde: achternaam contactpersoon)

(blad 2/2)

Naam regiocoördinator	Naam werkgroep	Postadres	Postcode	Plaats	Telefoon	Ring.nr	Sub-regio:
Louw, Rien de	VWG De Torenavalk	Langeboomseweg 47	5411 AT	Zeeland	0486-452240		12
Maeghs, Hans **	Ringer Regio Gemert e.o.	Pechelmusstraat 45	5931 LD	Tegelen	077-3731234	189	21
Massop, Gerard	VWG Schijndel	J. van Amstelstraat 7	5481 LH	Schijndel	073-5478333		39
Mortel, Theo van de **	Ringer VWG De Peel e.o.	Albert Kuijperstraat 4	5712 CK	Someren	0493-493119	385	18
Muis, Rinus	VWG Bergen op Zoom	Krommeweg 32	4651 RL	Steenbergen	0167-567017		13
Nijkamp, Joost	VNW s'Hertogenbosch e.o.	Gooiland 19	5235 NE	S'Hertogenbosch	073-6423947		19
Oetelaar, Ger	VWG Midden-Brabant	Kasterensestraat 15	5298 NV	Liempde	0411-655253		07
Ondersteijn Toon	NWG Liempde	Spurkstraat 22A	5275 JD	Den Dungen	073-5942796		10
Renes, Marco **	VWG De Pailjaart	Spinnerstraat 6	5683 MK	Best	0499-393008		17
Rijt Toon van	VWG Helmond e.o.	W. Prinzenstraat 59	5701 BC	Helmond	0492-545701		22
Ruiter, Ben de	VWG Geldrop	Heibeekstraat 40	5662 EG	Geldrop	040-2857391		23
Saris Ad	VWG Midden-Brabant	Hopveld 21	5473 JA	Heeswijk Dinther	0413-291038		07
Schellekens, Bertus	VWG Heemk. Gemonde	Laan ten Habraken 7	5291 AH	Gemonde	073-5512786		40
Spek Jaap van der	Ringer VWG De Peel e.o.	Molenbrugweg 9	5712 RC	Someren Heide	0495-697435	961	18
Sterken Rinus	VWG IVN Oirschot	Sleebos 19	5688 PR	Oirschot	0499-575384		46
Tillaart, Jan van de	VWG Mariaheide	Krekelhofstraat 34	5464 TA	Mariaheide	0413-343509		25
Timmers Jan	JNW Zijtaart	Pastoor Clercxstraat 14A	5465 RH	Zijtaart	0413-342969		43
Tuijl, Henk van	VWG De Pailjaart	Mgr. Diepenstraat 45	5683 EX	Best	0499-373614		17
Verheijen, Ben	Regio Mariahout	Mariastraat 46	5738 AJ	Mariahout	0499-421426		31
Vink, Martin	VWG Gemert	Weverstraat 22	5421 KM	Gemert	0492-365726		21
Voets, Toon	VWG Oss e.o.	Hoessenboschlaan 58	5351 PD	Berghem	0412-403822		28
Voort, Wim van der	VWG De Kempen	Kruisstraat 75	5541 RE	Reusel	0497-644216		14
Wezel, Peter van	IVN De Waerdman	Nijlring 5	5152 VH	Drunen	0416-379814		02
Wouters, Jan **	Ringer VWG de Kempen	De Braken 11	5541 AC	Reusel	0497-642391	330	14

** Geen regiocoördinator

8.2 Beschikbare nestkastnummers per vogelwerkgroep

Tabel 8.2: Beschikbare nestkastnummers per vogelwerkgroep blad 1/2

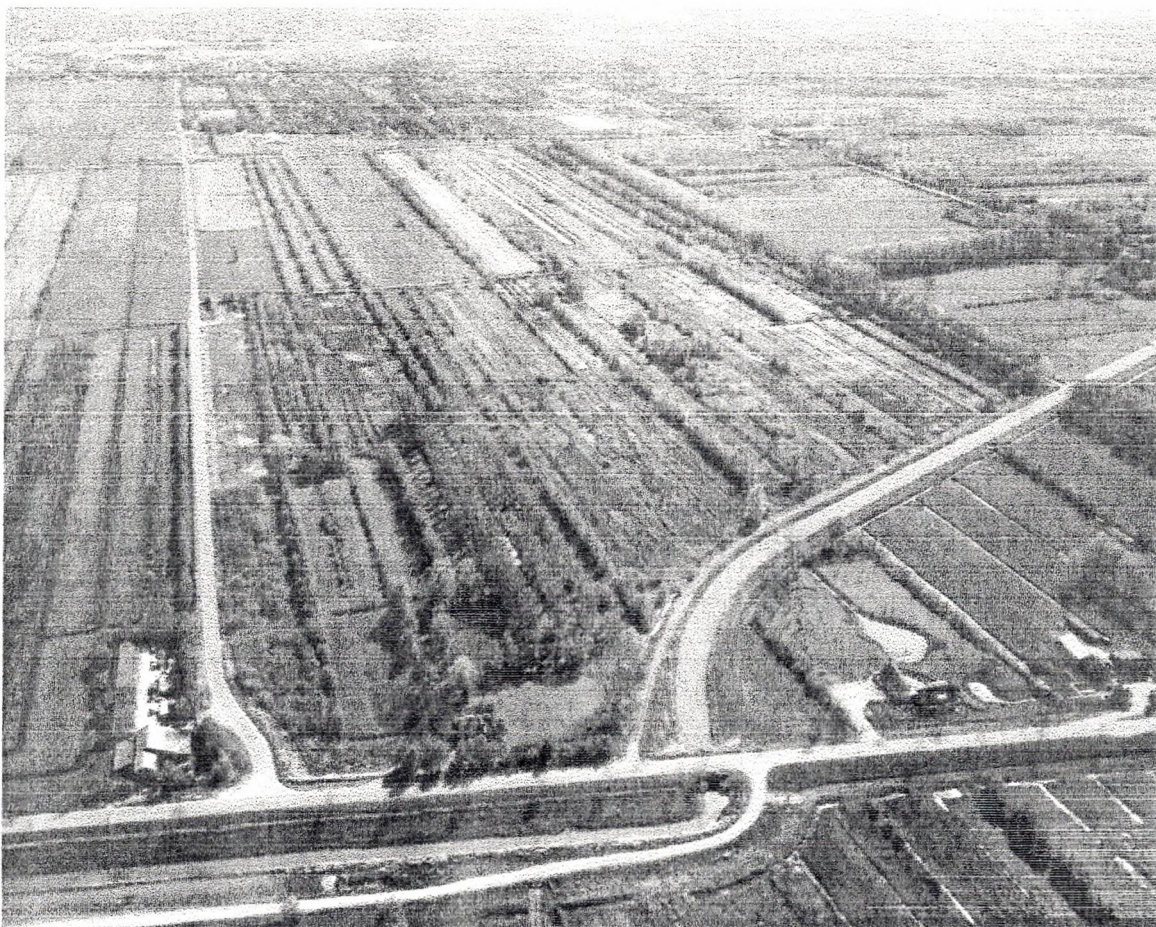
41	Altenatuur	1	-	100
01	Beeren Budel	101	-	200
02	VWG IVN De Waerdman/De Langstraat	201	-	300
03	Dhr. de Graaf	301	-	400
04	Heem Natuurgroep St Oedenrode	401	-	500
05	KNNV-VWG-Eindhoven	501	-	600
06	Ken en Geniet Dongen	601	-	700
07	M Brabant	701	-	800
08	M Brabant Oetelaar	801	-	833
08	M Brabant Ondersteyn	834	-	866
08	M Brabant Saris	867	-	900
10	NW Liempde	1001	-	1100
11	VW De Maasheggen	1101	-	1200
12	VW De Torenavalk	1201	-	1300
13	VWG Bergen op Zoom	1301	-	1400
14	VWG De Kempen	1401	-	1500
15	VWG De Kulert	1501	-	1600
16	VWG De Ortolaan	1601	-	1700
17	VWG De Pailjaart	1701	-	1800
18	VWG De Peel	1801	-	1900
19	VWG Den Bosch	1901	-	2000
20	VWG Etten Leur	2001	-	2100
21	VWG Gemert	2101	-	2200
22	VWG Helmond	2201	-	2300
23	VWG IVN Geldrop	2301	-	2400
24	VWG IVN Waalre	2401	-	2500
25	VWG Mariaheide	2501	-	2600
26	VWG West Brabant	2601	-	2700
27	VWG Zundert	2701	-	2800
28	VWG IVN Oss	2801	-	2900
29	Vogelwacht Uden	2901	-	3000
30	Madese Natuurvrienden	3001	-	3100
31	Regio Mariaheide	3101	-	3200
32	VWG IVN Valkenswaard	3201	-	3300
33	NWG Oost-West-Middelbeers e.o.	3301	-	3400
34	IVN Riethoven	3401	-	3500
35	Natuurwerkgroep Boxtel	3501	-	3600
36	IVN De Waerdman	3601	-	3700
37	VWG Midden-Brabant	3701	-	3800
38	Natuurwerkgroep Netersel	3801	-	3900
39	VWG Schijndel	3901	-	4000
40	Bertus Schellekens (Gemonde)	4001	-	4100
43	Jeugd Natuurwerkgroep Zijtaart	4301	-	4400
44	VWG West-Brabant (Noord-West)	4401	-	4500
45	Kerkuilenproject Beneden Amer	4501	-	4600
46	IVN VWG Oirschot	4601	-	4700
48	VWG De Peel Jaap van der Spek	4801	-	4900

Tabel 8.2: Beschikbare nestkastnummers per vogelwerkgroep

blad 2/2

49	NWG Vught e.o.	4901	-	5000
50	VWG Keldonk	5001	-	5100
51	NWG Mark en Leye	5101	-	5200
52	NWG Mark en Leye	5201	-	5300
53	VWG Ruckphen	5301	-	5400
54	Ken en Geniet	5401	-	5500

(Foto: Natuurontwikkeling Labbegat)

Samen werken aan natuur

Natuurontwikkeling is een actueel thema. Daarbij gaat het niet alleen om 'puur' natuur in het landelijk gebied. Ook bij plannen voor woonwijken, bedrijfsterreinen en waterbeheersing kan natuur 'meeliften'. Deze kansen mogen niet onbenut blijven.

In toenemende mate verzoeken Natuurorganisaties, Staatsbosbeheer, de Dienst Landelijk Gebied, waterschappen, gemeenten en particulieren Grontmij om samen met andere partijen dergelijke natuurplannen op te stellen of verder uit te werken, van het eerste concept tot en met realisatie.

Meer informatie: **Grontmij Noord-Brabant**

Zernikestraat 17, Postbus 1265, 5602 BG Eindhoven, tel. (040) 2651211, fax (040) 2443797

@ Grontmij